INSTITUTET MOT MUTOR

MUTBROTTSDOMAR I SVERIGE 2025

IMM:S RÄTTSFALLSSAMLING
SEKTOR FÖR SEKTOR

SAMMANFATTNING

Tionde upplagan av Rättsfallssamlingen från Institutet Mot Mutor, IMM, visar att antalet mutbrottsdomar 2025 uppgick till 20 stycken, vilket är klart lägre än 2024 som i sin tur var lägre än 2023. Det är en klar minskning i antal tingsrättsmål under 2025. Däremot ligger antalet åtal på samma nivå som året innan. Totalt tog svenska domstolar upp 57 åtal för mutbrott under 2025.

Tendensen om att mutbrotten blivit grövre står sig även 2025. Under året var det ett antal stora härvor med flera åtalade och stora mutbelopp. Det samlade värdet för mutbrotten var drygt 24 miljoner kronor under 2025, vilket var större än det sammanlagda värdet för både 2023 och 2024.

Skåne var den region med flest domar under 2025 och har puttat ner Stockholm som den dominerande regionen i mutbrottsligan. Under 2025 hörde 25 procent av de 20 mutbrottsdomarna hemma i Skånes län. Stockholm stod för 15 procent av domarna jämfört med 50 procent av alla domar 2024. Västra Götaland hade lika många mutbrottsdomar som Stockholm 2025.

Bygg & anläggning tillsammans med Ordningsmakt är de sektorer där mutbrott var mest förekommande med 30 procent av det totala antalet domar 2025. De verksamheter som dominerar är bygg, fängelser samt försök till att muta poliser. Övriga sektorer i topp-4 är Transport & fordon samt Vård & omsorg.

När antalet företagare ökar bland mutbrottslingarna medför det också att deras företag drabbas. Antalet utdömda företagsböter i samband med mutbrottsdomar 2025 var 6, lika många som i fjol. Dessa fördelar sig så att tre var inom Vård & omsorg, två var inom Bygg & anläggning samt en inom Avfall & sophantering.

En tredjedel av mutbrottsdomarna 2025 handlar om vänskapskorruption, där allt från tidigare arbetskollegor, bekanta eller barndomsvänner är inblandade. Dessa mutbrott förekommer såväl i relationer mellan offentliga och privata aktörer som mellan två privata aktörer. Vänskapskorruption leder till förtroendeskada, snedvridning av konkurrens och att den som är bäst lämpad inte väljs. Det kan i sin tur leda till stora merkostnader.

Rättsfallssamlingen från IMM har producerats sedan 2017 och ger en överblick över svenska mutbrottsdomar. Samlingen sammanfattar föregående års rättsfall och redovisar relevant statistik för de senaste fem åren, bland annat om mutbrottet skett inom privat eller offentlig sektor, påföljd och mutbelopp. Samlingen ger även en överblick över hur vanligt förekommande mutbrott är inom olika branscher. Detta kan underlätta för företag och andra aktörer vid bedömning av sina korruptionsrisker.

Sedan 2024 redovisas endast fällande domar och därmed ingår inte data från friande domar i sammanställningen från och med 2024 års rättsfallssammanfattning.

Underlaget i årets rapport omfattar 20 domar. Procentsatser ska därför tolkas med viss försiktighet då en enskild dom motsvarar cirka fem procentenheter.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING 2
STATISTIK 2025 4
GÄLLANDE STRAFFBESTÄMMELSER 9
PÅFÖLJDER 9
OM INSTITUTET MOT MUTOR 37

ÅRETS DOMAR SEKTOR FÖR SEKTOR

VÅRD & OMSORG
SJUKHUSFALLET 10
PERSONBILSFALLET 12

ORDNINGSMAKT
FRIVÅRDSFALLET 13
BILBOTSFALLET 14
SEXKÖPSFALLET 15
BREVFALLET 16
CD-FALLET 17
SAMTALSFALLET 18

FINANSIELL VERKSAMHET
RENOVERINGSFALLET 19

AVFALL & ÅTERVINNING
DUBAIFALLET 20

BYGG & ANLÄGGNING
FASTIGHETSSKÖTARFALLET 22
BYGGCHEFSFALLET 23
BILLEASINGFALLET 24
MARKARBETSFALLET 25
FLYKTINGHUSFALLET 26
SPONSRINGSFALLET 30

HANDEL & TJÄNSTER
KROG- OCH RESEFALLET 32

TRANSPORT & FORDON
SOLFILMSFALLET 33
VINFALLET 34
BILBESIKTNINGSFALLET 35

© IMM 2026 • Texter: Petter Bolme/Global Reporting • Grafisk form: Lisa Jansson/Global Reporting

STATISTIK 2025

ANTAL MÅL
20

INSTANS

TINGSRÄTT
8
(40%)

HOVRÄTT
11
(55%)

HÖGSTA DOMSTOLEN
1
(5%)

I instansfördelningen har samtliga fällande domar medräknats.
Tingsrättsmål som under samma år tas upp i hovrätten räknas inte med.

SITUATION

PRIVAT – OFFENTLIG
11
(55%)

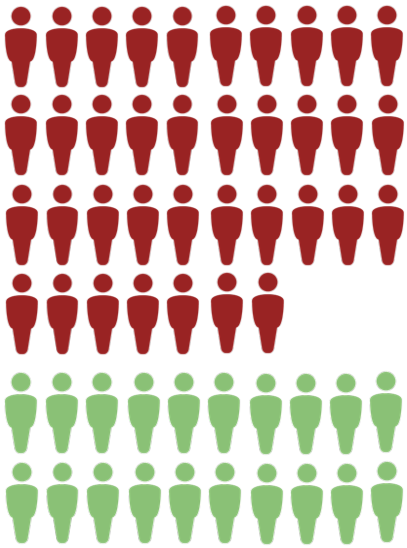
MYNDIGHETS-UTÖVNING
13
(65%)

PRIVAT – PRIVAT
9
(45%)

SEKTORER

- 30% BYGG & ANLÄGGNING, 6 ST
- 30% ORDNINGSMAKT, 6 ST
- 15% TRANSPORT & FORDON, 3 ST
- 10% VÅRD & OMSORG, 2 ST
- 5% FINANSIELL VERKSAMHET, 1 ST
- 5% HANDEL & TJÄNSTER, 1 ST
- 5% AVFALL & ÅTERVINNING, 1 ST

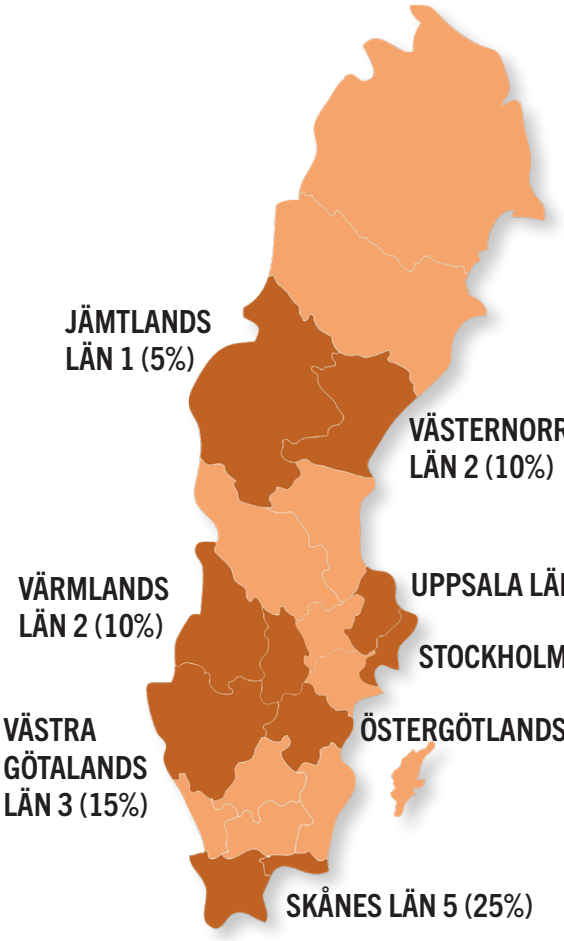
ANTAL ÅTAL (57)

FÄLLANDE 37 (65%)

FRIANDE 20 (35%)

GEOGRAFISK FÖRDELNING AV MUTBROTTSDOMAR

PÅFÖLJD

DAGSBÖTER 16

SKYDDS-TILLSYN 1

VILLKORLIG DOM 10

FÄNGELSE 15

FÖRETAGSBOT 6

NÄRINGS-FÖRBUD 11

MUTBELOPP

HÖGSTA BELOPP
5 500 000 kronor

LÄGSTA BELOPP
250 kronor

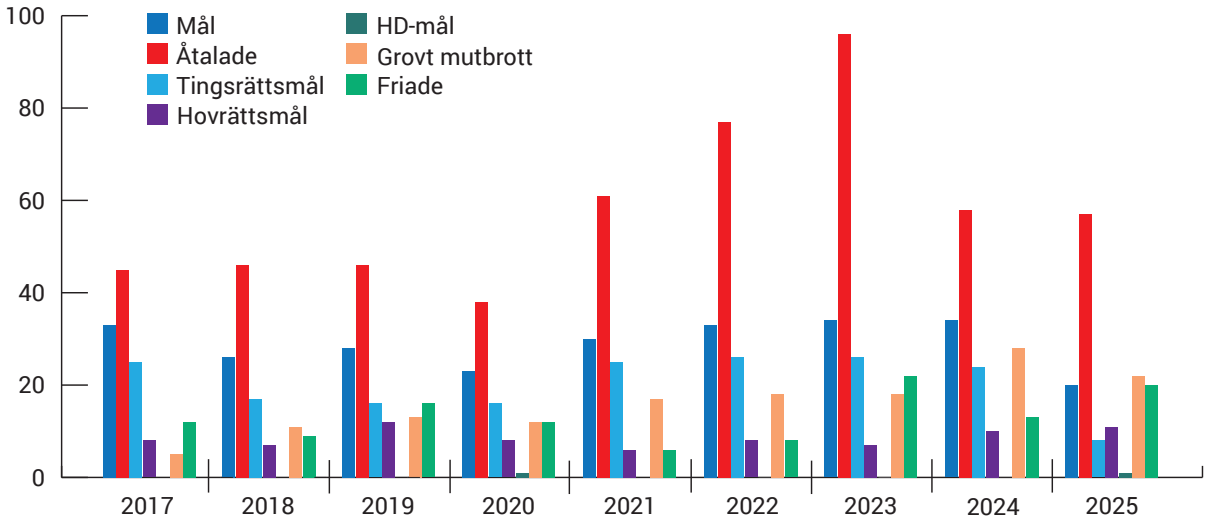
MEDIANBELOPP
30 000 kronor

SAMLAT VÄRDE
24 109 288 kronor

BROTTSRUBRICERING

GIVANDE AV MUTA	TAGANDE AV MUTA	HANDEL MED INFLYTANDE	VÅRDSLÖS FINANSIERING AV MUTBROTT
24 ST	13 ST	0 ST	0 ST
VARAV GROVT 13 ST	VARAV GROVT 9 ST	VARAV GROVT 0 ST	VARAV GROVT 0 ST

MUTBROTTSDOMAR UTVECKLING ÖVER TID

Tabellen ovan anger statistik över mutbrottsdomar fördelning över tingsrätt, hovrätt och högsta domstolen sedan IMM inledde sin rättsfallssammanfattning 2017. Tabellen anger också antalet åtalade och friade år för år samt antalet grova mutbrott som utdömts per år. Sedan 2024 räknar IMM endast in fällande domar, därförinnan angavs även friande domar i antalet mål i domstolarna.

DEN TYPISKE MUTBROTTSLINGEN

MAN 51 ÅR

Givare av mutan arbetar oftast i

PRIVAT SEKTOR

Tagare av mutan arbetar oftast i

OFFENTLIG SEKTOR

Den typiske mutbrottslingen har de senaste fem åren varit en man mellan 42 och 51 år.

Givaren arbetar vanligen i privat sektor, medan tagaren vanligen arbetar inom offentlig sektor.

Lägst andel män dömdes under år 2024 (81%), och högst andel män år 2023 (99%).

DEN VANLIGASTE MUTAN 2025

PENGAR

FORDON

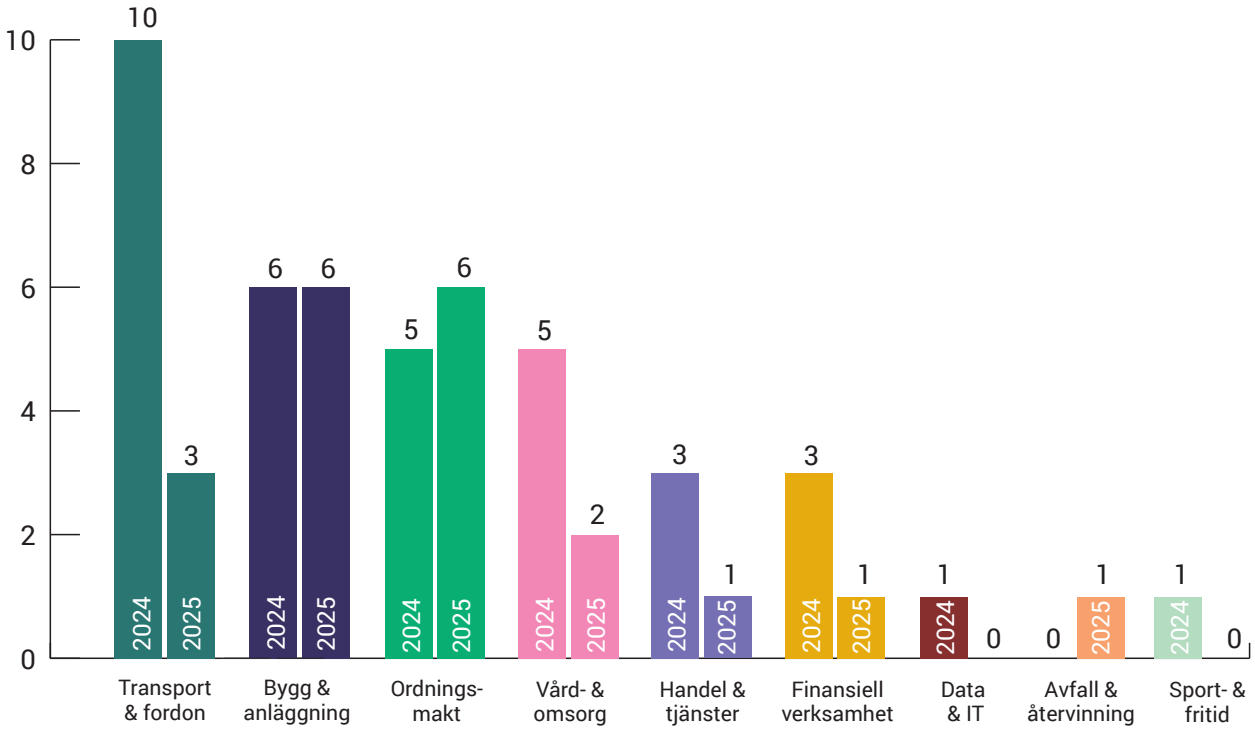
NÖJESRESA

RENOVERING

FASTIGHET

RESTAURANG

JÄMFÖRELSE, ANTAL MÅL PER SEKTOR 2024–2025

Sektorn Bygg & anläggning utmärker sig som tidigare med samma antal mål som 2024. Under 2025 har däremot antalet mål i sektorn Transport & fordon minskat med 7 mål. Sektorn Ordningsmakt har ökat med 1 mål och ligger i år på samma nivå som Bygg & anläggning. Sektorn Vård & omsorg har minskat med 3 mål och även Handel & tjänster och Finansiell verksamhet har minskat med 2 mål vardera.

2025 utdömdes 6 företagsböter som sammanlagt uppgick till 11 miljoner (10,4 miljoner 2024).

Under 2025 väcktes 57 åtal för mutbrott, vilket är nästan samma som antal som 2024 (58), trots att det var 40% färre mål 2025 jämfört med 2024. Det betyder att det var fler åtalade per mål 2025. 65% av åtalen ledde till fällande domar.

Det samlade värdet av mutbeloppen 2025 (24 miljoner kronor) var mer än dubbelt så stort som 2024. Detta trots att antalet mål hade minskat med 40% 2025 från året innan.

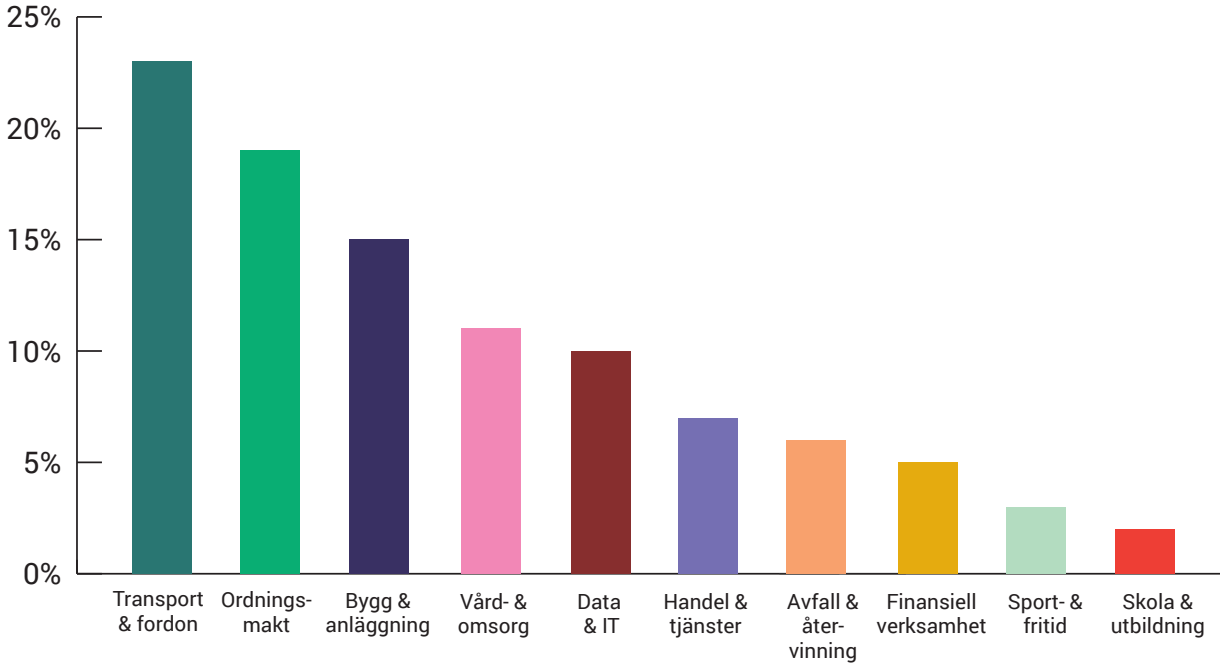
PRIVAT–PRIVAT
(45%)
(26%)

PRIVAT–OFFENTLIG
(55%)
(74%)

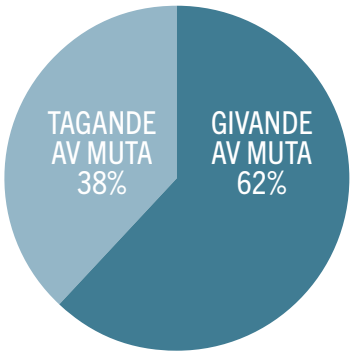
I likhet med 2024 avsåg de flesta målen 2025 mutbrott i relationen privat-offentlig, men skillnaden har minskat och i år är det även många mål där relationen är privat-privat. Den vanligaste relationen är dock fortfarande den där en person från privat sektor ger en förmån till en person i offentlig sektor, eller att den senare begär en förmån.

BRANSCHJÄMFÖRELSE FEMÅRSPERIOD

Den sektor som under de senaste fem åren har haft procentuellt högst andel mål är Transport & fordon med 23%. Därefter följer Ordningsmakt med 19%. Bygg & anläggning har 15% och Vård & omsorg har 11%. Lägst andel mutbrott har sektorn Skola & utbildning och även Sport & fritid som ligger näst lägst. Sektorer som inte har haft några mutbrott de senaste fem åren är Kultur & nöje, Hotell & restaurang samt Tillståndsgivning.

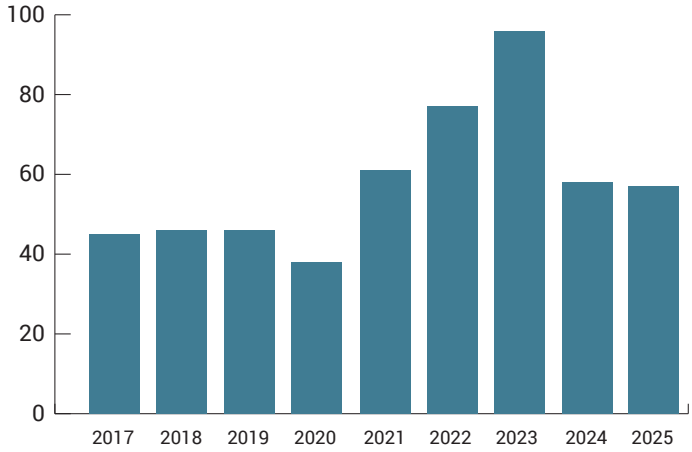
BROTTSRUBRICERING

Andelen brottsrubriceringar för givande respektive tagande av muta har skiftat genom åren. De fyra senaste åren har dock givande av muta övervägt. Över en femårsperiod dominerar givande (62%) framför tagande (38%).

Sedan de nya mutbrottsbestämmelserna handel med inflytande och vårdslös finansiering av mutbrott trädde i kraft 2012 har ingen dom meddelats för dessa.

UTVECKLING ANTAL ÅTAL ÅRLIGEN

Efter att antalet åtal årligen låg strax under 50 sköt åtalen i höjden från 2021. För 2023 var antalet åtal rekordhögt. Under 2024 sjönk dock antalet åtal åter till drygt 50 och 2025 har antalet åtal legat på samma nivå.

GÄLLANDE STRAFFBESTÄMMELSER

Bestämmelserna om mutbrott återfinns i brottsbalken 10 kap. 5a-e §§ och innebär i huvudsak följande:

1. En anställd eller en uppdragstagare får inte ta emot, godta ett löfte om eller begära en otillbörlig belöning för utövningen av anställningen eller uppdraget (tagande av muta).
2. Det är inte tillåtet att åt en anställd eller en uppdragstagare lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig belöning för utövningen av anställningen eller uppdraget (givande av muta).
3. Det är inte tillåtet att ta emot, godta ett löfte om eller begära en otillbörlig förmån för att påverka någon som utövar myndighet eller beslutar om offentlig upphandling eller att lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig förmån till någon för att denne ska påverka beslutsfattaren vid myndighetsutövning eller offentlig upphandling (handel med inflytande).
4. En näringsidkare måste vara försiktig med att lämna pengar eller andra tillgångar till sina ombud, agenter, samarbetspartners eller andra representanter så att medlen inte används till mutor (vårdslös finansiering av mutbrott).

Bestämmelserna i dess nuvarande lydelse trädde i kraft den 1 juli 2012.

PÅFÖLJDER

Straffet för tagande av muta respektive givande av muta är böter eller fängelse i högst två år. Om brottet bedöms som grovt är straffet fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Straffet för handel med inflytande och vårdslös finansiering av mutbrott är böter eller fängelse i högst två år.

Om det inte är uppenbart oskäligt kan också domstolen förklara utbyte av mutbrott förverkat.

Den som har grovt åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamheten och därvid har gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa, ska meddelas näringsförbud, om ett sådant förbud är påkallat från allmän synpunkt.

Har mutbrottet begåtts i utövningen av näringsverksamhet kan näringsidkaren åläggas företagsbot. För att domstolen ska döma ut företagsbot krävs det att näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga mutbrottet eller att brottet har begåtts av en person i ledande ställning eller av en person som har haft ett särskilt kontrollansvar i verksamheten. Detta gäller dock inte om brottsligheten varit riktad mot näringsidkaren.

VÅRD & OMSORG

HOVRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

LAGA KRAFT

SJUKHUSFALLET

Svea hovrätt, dom 2025-03-26 i mål B 4492-24, och Attunda Tingsrätt, dom 2024-03-22 i mål B 5586-23

En verksamhetschef på ett sjukhus mottog under åtta års tid betalningar på sammanlagt 4,6 miljoner från en rad företag.

Tingsrättens bedömning
En överläkare och verksamhetschef har vid ett större regions- och forskningssjukhus under tiden 2014–2022, tagit emot sammanlagt 4 759 402 kronor från fem olika företag. Två av företagen har drivits av två före detta kollegor till läkaren. De övriga tre företagen är verksamma inom läkemedels- och medicinteknikindustrin. Genom verksamhetschefens agerande har sjukhuset kommit att felaktigt betala ut stora summor till de privata företagen, vilka därefter genom felaktig fakturering har gått vidare till verksamhetschefen, som bland annat använt pengarna till egen konsumtion.

Ingen del av pengarna har gått till forskning eller utbildning, vilket läkaren har hävdat. Brotten har begåtts genom användande av ett stort antal osanna fakturor och betalningar av felaktigt angivna kostnader.

Tingsrätten har genom åklagarens utredning funnit att de tilltalade genom ett stort antal betalningar som har gått till verksamhetschefen eller hens handelsbolag har gjort sig skyldiga till grova mutbrott samt i två fall trolöshet mot huvudman och i ett fall grovt bedrägeri.

Verksamhetschefen har dömts till fängelse i fyra år, en annan läkare till fängelse ett år sex månader och övriga dömda till villkorlig dom och böter. Tre bolag som de tilltalade använt har ålagts att betala företagsbot. Fyra av de dömda har meddelats näringsförbud.

Hovrättens bedömning
Samtliga åtalade i tingsrätten, utom en person, överklagade domen i tingsrätten och yrkade på frikännande dom. Hovrätten höll ett antal tilläggsförhör samt ett omförhör. Dessutom hördes fyra nya vittnen. Rätten hade att ta ställning till 23 åtalspunkter varav åtta behandlade mutbrott.

Hovrätten finner den huvudanklagade verksamhetschefen skyldig till tolv fall av grovt tagande av muta mellan oktober 2014 och september 2022. Hen har under tiden den 24 oktober 2014 till den 15 september 2022 vid 61 tillfällen tagit emot sammanlagt 4,8 miljoner kronor från fem företag. Verksamhetschefen hävdar att hen har utfört arbete eller skulle göra det för att få dessa pengar. Hovrätten finner dock att det inte finns några spår av något arbete utförts för leverantörerna. Enligt rätten handlar det om ett brottsupplägg där verksamhetschefen ska ha fått betalt för köpa utrustning, alternativt varor, eller att hyra in personal.

Hovrätten höjer påföljden för verksamhetschefen till fängelse i 4 år och 6 månader och ska vara häktad fram till straff verkställs. Sjukhuset ska ersättas för de skador och brotten orsakat vilket verksamhetschefen solidariskt med de bolag och personer som också döms. Hen döms också till näringsförbud i 7 år. Verksamhetschefen ska även stå för sjukhusets rättegångskostnader i hovrätten 369 136 kr plus ränta (solidariskt med två personer samt två bolag).

Fortsättning på nästa sida

En vd för den svenska grenen av ett internationellt bolag döms för grovt givande av muta i samband med en otillbörlig betalning till verksamhetschefens bolag. Bolaget hade sålt en maskin som upphandlats av sjukhuset och därefter betalat ut 250 000 kr till verksamhetschefens bolag. Påföljden bestäms till villkorlig dom, 120 dagsböter (16 800 kr). Hovrätten fastställer tingsrättens beslut om näringsförbud i 3 år. Hen döms också att stå för advokatkostnader i tingsrätten och hovrätten på sammanlagt 258 118 kr.

Hovrätten dömer läkaren som stod som ägare till ett uthyrningsbolag som har betalat mutor till verksamhetschefen till ett värde av cirka 2,7 miljoner kronor för grovt givande av muta. Påföljden bestäms till fängelse i 1 år och 6 månader och hen ska betala skadestånd till sjukhuset solidariskt med verksamhetschefen, dennes bolag samt med två andra medåtalade. Hen ska även stå för sjukhusets rättegångskostnader i hovrätten 246 090 plus ränta (solidariskt med två personer samt två bolag).

Läkaren och ägare till ett av bolagen som haft ett leverantörsavtal för att köpa upp kontrastmedel som upphandlats av sjukhuset döms för sex fall av givande av muta till fängelse i 1 år och 2 månader. Tingsrättens påföljd om näringsförbud i 3 år kvarstår oförändrat.

En avdelningschef som arbetade i samma bolag som läkaren, och som står medansvarig för mutbrott motsvarande en halv miljon kronor, döms för grovt givande av muta till ett värde av en halv miljon kronor. Hen frikänns från ett fall av mutbrott. Påföljden bestäms till villkorlig dom samt 140 dagsböter om 950 kr (133 000 kr).

En anställd vid den svenska grenen av ett internationellt bolag döms för grovt givande av muta för mutbrott i samband med uppköp av utrustning. Tingsrättens påföljd om villkorlig dom samt 120 dagsböter om 1 000 kr (120 000 kr) kvarstår. Hovrätten fastställer även tingsrättens dom om ett skadestånd till sjukhuset på 100 000 kr samt advokatkostnaderna i tingsrätten på 175 679 kr. Hovrätten beslutar även att denne ska betala skadestånd på 100 000 kr, solidariskt med verksamhetschefen, samt stå för sjukhusets rättegångskostnader i hovrätten 246 090 plus ränta (solidariskt med två personer samt två bolag).

Hovrätten tilldelar tre bolag företagsbot på 2 miljoner vardera.

Sjukhuset har krävt skadestånd av de åtalade personerna och bolagen. Hovrätten uppskattar skadan till ett värde av 2,7 miljoner kronor.

Skiljaktiga meningar

Två av nämndemännen i hovrätten angav skiljaktiga meningar beträffande domen för en av de tilltalade. Den ena anser att hovrätten ska frikänna hen från 5 av 6 mutbrott. Den andra nämndemannen anser dock att samma person ska anses skyldig till samtliga mutbrott och därmed dömas till fängelse i ett år och en månad.

Svea hovrätt rättelse och komplettering

Av förbiseende saknade hovrättens beslut det faktum att en av de personer som dömdes i tingsrätten men som inte överklagade domen till hovrätten också är betalningsansvarig solidariskt med övriga dömda. Efter kompletteringen är personen solidariskt betalningsansvarig med de övriga.

VÅRD & OMSORG

HOVRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

TAGANDE AV MUTA

DAGSBÖTER

LAGA KRAFT

PERSONBILSFALLET

Hovrätten över Skåne och Blekinge, dom 2025-06-16 i mål B 2064-25, och Helsingborgs tingsrätt, dom 2025-03-31 i mål B 2562-24

En anställd i en kommuns hemtjänst döms för mutbrott efter att ha tagit emot en bil från en brukare.

Tingsrättens bedömning
En vårdare anställd i hemtjänsten fick en personbil överskriven på sig av en äldre brukare. Brukarens barn anmälde händelsen till kommunen och den anställde blev avstängd på grund av händelsen och senare uppsagd.

Vårdaren hävdar att bilen skrevs över så att hen skulle kunna sälja den och därefter föra över pengarna till brukaren. Hen hävdar också att bilen inte skrevs över förrän efter det att vårdaren inte längre arbetade med brukaren.

Tingsrätten fann att det är högst otroligt att det ska ha skett som vårdaren angav och klargör i domen att bilen ska anses ha övergått i vårdarens ägo när den var anställd. Därmed ska hen ha tagit emot gåvan inom ramen för sin tjänsteutövning och ses som en otillbörlig förmån. Därmed ska gåvan av bilen ses som en muta. Tingsrätten dömer vårdaren för tagande av muta med påföljden 30 dagsböter (1 500 kronor) samt 1 000 kronor till brottsofferfonden. Vårdaren ska även betala 30 000 kronor som förverkat värde av bilen. Staten ska stå för advokatkostnader.

Hovrättens bedömning
Den kommunanställde överklagade den fällande domen tingsrätten och krävde att bli helt frikänd samt att förverkan skulle avslås. Åklagaren motsatte sig en ändring.

Utan huvudförhandling fastställde hovrätten tingsrättens dom. Hovrätten delar tingsrättens bedömning och fastställde domen. Staten ska stå för advokatkostnaderna.

ORDNINGSMAKT

TINGSRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

GIVANDE AV MUTA

SKYDDS-
TILLSYN

LAGA KRAFT

FRIVÅRDSFALLET

Östersunds tingsrätt, dom 2025-02-18 i mål B 3820-22 och B 2265-23

En person har under ett samtal gällande programverksamhet erbjudit en frivårds-inspektör en otillbörlig förmån.

Tingsrättens bedömning
Under ett samtal med en frivårdsinspektör om planerad programverksamhet erbjöd den tilltalade frivårdsinspektören 30 000–40 000 kr för att slippa delta i ett obligatoriskt program.

Den tilltalade förnekar brott. Hen uppgav att det inte fanns något uppsåt med erbjudandet utan att det var ett uttryck för frustration över risken att förlora inkomst till följd av programmet. Frivårdsinspektören rapporterade händelsen i frivårdens interna incidentrapporteringssystem.

Därefter beslutade ledning att polisanmäla händelsen.

Tingsrätten fann att det är styrkt att personen erbjudit frivårdsinspektören pengar med en konkret koppling till hens tjänsteutövning. För straffansvar krävs att erbjudandet varit allvarligt menat. Därmed ställde tingsrätten sig frågan om det varit ett seriöst erbjudande eller om det kunde ses som ett uttryck av frustration eller skämt.

Tingsrätten konstaterar att det var fråga om ett konkret erbjudande om en viss summa pengar och finner det därför ställt utom rimligt tvivel att det rörde sig om ett straffbart erbjudande av en otillbörlig förmån.

Den tilltalade döms bland annat för givande av muta, påföljden blev skyddstillsyn.

DAGSBÖTER

LAGA KRAFT

BILBOTSFALLET

Malmö tingsrätt, dom 2025-05-09 i mål B 15265-24

En bilförare erbjöd en polis 500 kr och gratis tandvårdsbesök för att slippa böter.

En bilist stoppades av en motorcykelpolis för att ha bytt körfält utan att ha använda blinkers. Vid samtalet erbjöd föraren att swisha 500 kr direkt till polisen i stället för att få böter. Föraren ska även ha ringt ett syskon för att erbjuda polisen gratis tandvård.

Den tilltalade förnekade brott. Hen uppgav att ha använt blinkers och att polisen stoppat fel bil. Föraren förklarade att situationen gjort hen stressad och att det av principskäl kändes att erkänna en förseelse som hen ansåg sig inte ha begått. Erbjudandet om 500 kronor var enligt den tilltalade tänkt att gå till välgörenhet, inte till polisen personligen. Även erbjudandet om gratis tandvård påstods vara ett skämt, riktat till polisen som föraren påstod sig ha träffat tidigare.

Tingsrätten fann det styrkt att bilföraren hade svängt utan att använda blinkers. Tingsrätten fann det också styrkt att den tilltalade erbjudit polisen 500 kr samt gratis tandvård för att undvika böter och att det rådde ett tjänstesammanhang mellan parterna.

I och med att erbjudandet riktades mot en polis, vilka intar en särställning på grund av skyddsintresset, anser tingsrätten att det har rört sig om en otillbörlig förmån. Bilisten hade därmed uppsåt till mutbrott.

Den tilltalade döms för trafikförseelsen samt för givande av muta, påföljden blev 60 dagsböter om 50 kr.

VILLKORLIG DOM

LAGA KRAFT

SEXKÖPSFALLET

Södertörns tingsrätt, dom 2025-05-16 i mål B 8617-25

En person arresterad för sexköp erbjöd poliser 500 euro för att undgå åtal.

Tingsrättens bedömning
En person på besök i Sverige arresterades efter ett tillslag vid en lägenhet där polisen misstänkte att det pågick sexhandel. Den misstänkte togs på bar gärning. På väg till häktet ska personen under transporten ha erbjudit poliserna 500 euro för att släppas fri.

Den tilltalade har erkänt gärningen att hen har gjort det som åtalet hävdar. Hen uppgav att denne inte känt till att det är olagligt att köpa sexuella tjänster i Sverige. Angående mutbrottet hävdar den tilltalade att gripandet utfördes av civilklädda poliser och att hen därför trodde att det rörde sig om personer som försökte pressa hen på pengar. Av rädsla ska den tilltalade då ha erbjudit dem pengar för att bli frisläppt.

Tingsrätten fann det utrett att den tilltalade skaffat sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning. Tingsrätten finner det också klarlagt att poliserna identifierat sig för sexköparen och att denne därför var medveten om att erbjudandet om pengar utgjorde ett mutbrott.

Brottets straffvärde motsvarar kortare fängelsestraff, men tingsrätten dömer den tilltalade till villkorlig dom. Med hänsyn till att hen varit frihetsberövad beslutar tingsrätten att domen inte ska förenas med dagsböter.

Häktningen hävs och den tilltalade ska betala tillbaka 21 463 kr av kostnaderna till staten.

FÄNGELSE

ÖVERKLAGAD

BREVFALLET

Hovrätten för Västra Sverige, dom 2025-09-22 i mål B 5611-25, och Göteborgs tingsrätt, dom 2025-07-08 i mål B 5053-25

Under häktningstiden erbjöds en kriminalvårdare 5 000 kr för att lämna över ett brev till en person häktad i samma brottsärende.

Tingsrättens bedömning
Polisen tog tre personer på bar gärning när de försökte genomföra ett bedrägeri mot en äldre person. Polisen hade bevakat en mobil som använts vid tidigare bedrägerier. De tre åtalade stoppades i en bil i vilken polis fann mobiler och en kreditkortsläsare som misstänktes ha använts vid bedrägerier då äldre fått sina kort avlästa och pengar dragits från deras kontokort.

Under häktningstiden erbjöd en av de häktade, en 18-åring, en kriminalvårdare 5 000 kr för att lämna över ett brev. Brevet innehöll information om vad en av de andra misstänkta skulle säga i förhör. Kriminalvårdaren anmälde händelsen till överordnad ett par dagar efter händelsen. Säkerhetsavdelningen på häktet tog över ärendet som lades till de övriga brottsgärningarna personen misstänktes för.

Den misstänkte har förnekat att hen ska ha erbjudit kriminalvårdaren en otillbörlig förmån om 5 000 kr. Hen har uppgett att det var kriminalvårdaren som erbjöd sig att lämna över ett brev mot betalning av samma belopp. Detta ska dock ha skett 5 april, 20 dagar innan den händelse som kriminalvårdaren anmälde.

Tingsrätten finner att det inte kan finnas anledning att sätta tilltro till att kriminalvårdaren skulle falskeligen ange den häktade personen för brott. Rätten finner att de uppgifter kriminalvårdaren lämnat i sitt förhör framstår som trovärdiga. Den stöds också av den skriftliga bevisningen, i form av PM, incidentrapport och brevet, samt översättningen och en lapp med telefonnummer 18-åring ska ha lämnat över. Av PM framgår att numret på lappen går till den misstänktes mamma. Av incidentrapporten framgår att angivet datum för incidenten är den 25 april 2025.

Tingsrätten bestämde påföljden för grovt bedrägeri samt givande av muta till 2 år och 6 månader. Den gav heller ingen straffreduktion med anledning av den dömdes låga ålder. Solidariskt med de två andra dömda ska 18-åringen betala omkring 350 000 kr i skadestånd till målsäganden.

Hovrättens bedömning
Tingsrättens dom överklagades och den person som dömts för mutbrott yrkade på frikännande dom.

Den som försökt skicka ett brev via en kriminalvårdare ingav till hovrätten en ny översättning av brevet. Hen förnekade även i hovrätten att denne ska ha försökt muta kriminalvårdaren.

Hovrätten finner att tingsrätten utförligt redovisat för reglerna kring givande av muta. Den värderar bevisningen på samma sätt som tingsrätten och den nya översättningen påverkar inte bedömningen.

Hovrätten gör ingen ändring av tingsrättens dom vare sig i skuld- eller påföljdsfrågan. Skadeståndet som fastställdes i tingsrätten står fast. Brevskrivaren ska stanna i häkte till dess att fängelsestraff verkställs. Staten ska stå för rättegångskostnader.

ORDNINGSMAKT

HOVRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

GIVANDE AV MUTA

FÄNGELSE

LAGA KRAFT

CD-FALLET

Göta hovrätt, dom 2025-04-30 i mål B 139-25, och Örebro tingsrätt, dom 2024-12-17 i mål B 4507-24

En intern på en anstalt erbjöd en kriminalvårdare 5 000 kr för att ta med CD-skivor till anstalten.

Tingsrättens bedömning

En intagen på fängelseanstalt har den 4 februari 2024 erbjudit en kriminalvårdare vid en kriminalvårdsanstalt en otillbörlig förmån för tjänsten. Den otillbörliga förmånen har bestått i att erbjuda en kriminalvårdare 5000 kronor för att ta in ett okänt antal CD-skivor till den intagna på anstalten.

Kriminalvårdaren har berättat detaljer om hur betalningen skulle ske på ett sätt som knappast kan missförstås på något språk och som framstår som mycket trovärdiga. Att den intagne dessutom kunde beställa CD-skivor från vanliga leverantörer stärkte fallet.

Vid en samlad bedömning har ingenting framkommit som ger anledning till annan slutsats än att kriminalvårdarens uppgifter om vad som sades skall läggas till grund för tingsrättens bedömning. Åtalet är härigenom styrkt och den intagne skall dömas för givande av muta. Påföljden blir 2 månaders fängelse.

Hovrättens bedömning

Bevisningen i hovrätten var densamma som vid tingsrätten. Den intagne hävdade att kriminalvårdaren missuppfattat dennes förfrågan på grund av språkförbistring. Hen anser också att det kriminalvårdaren bör ha konfronterat denne direkt så att ett eventuellt missförstånd kunde ha rättats till.

Hovrätten gör inga andra bedömningar än den tingsrätten gjort.

Den intagne har försökt kringgå anstaltens rutiner genom att erbjuda kriminalvårdaren 5 000 kr för att ta in CD-skivor och därmed gjort sig skyldig till mutbrott.

Hovrätten fastställer tingsrättens domslut innebärande fängelse i 2 månader.

DAGSBÖTER

LAGA KRAFT

SAMTALSFALLET

Värmlands tingsrätt, dom i mål B 2121-25 samt B 3380-25, 2025-11-13

En intern på en anstalt erbjöd en kriminalvårdare ”para”, (slang för pengar) för att kunna ringa sin flickvän från häktet.

Tingsrättens bedömning
En häktad erbjöd en kriminalvårdare pengar för att ringa sin flickvän den 15 juni, 2025, trots restriktioner. Åtalen i målet innefattade våld mot tjänsteman samt mutbrott.

Den häktade nekar till brottet och hävdar sig aldrig erbjudit pengar och att det inte fanns någon möjlighet att få in pengar i häktet för att betala för något. Hen medger sig ha bett om att få tillgång till ett telefonkort för att kunna ha ett samtal med sin flickvän men inte fått det då det skulle krävas ett tillstånd från åklagaren.

Kriminalvårdaren vittnade om att klienten frågat om hen ville tjäna ”para”, och om denne kunde ordna en telefon för att ringa ett samtal. Para är slang för pengar och kriminalvårdaren är 100 procent säker på att det var det klienten sa. Kriminalvårdaren anmälde händelsen till vakthavande befäl och kriminalvården gjorde därefter en anmälan.

Tingsrätten finner att det är styrkt och att den häktade har erbjudit pengar för att få samtala med sin flickvän. Gärningen anses styrkt och dömer den åtalade för givande av muta samt, i ett ytterligare ärende i samma dom, för narkotikabrott. Med hänsyn till brottens allvar och den tilltalades unga ålder, bestäms antalet dagsböter till 40. Dagsboten bestäms till 50 kr vilket innebär att påföljden bestäms till 2 000 kr i böter.

DAGSBÖTER

LAGA KRAFT

RENOVERINGSFALLET

Svea hovrätt, dom 2025-09-15 i mål B 2767-25, och Solna tingsrätt, dom 2025-01-29 i mål B 11393-23

Banktjänsteman fick 5 000 kronor av sin kusin efter att ha godkänt ett banklån för renovering av lägenhet.

Tingsrättens bedömning
En banktjänsteman tog emot 5 000 kr från sin kusin efter att ha godkänt kusinens låneansökan. Ansökan gjordes med bakgrund av att kusinen hade flyttade till en ny ort och köpte en lägenhet. Hen ansåg att lägenheten behövde renoveras och ansökte därför om ett tilläggslån. Låneansökan på 145 000 kr handlades samt godkändes av banktjänstemannen den 17 maj 2021. Lånesumman överfördes till kusinens bankkonto dagen efter. Samma dag förde även kusinen över 5 000 kr till banktjänstemannens bankkonto. Tingsrättens bedömning är att överföringen av 5 000 kr var en muta, banktjänstemannen och kusinen döms för givande och tagande av muta.

De åtalade hävdar att överföringen på 5 000 kr inte hade med lånet att göra utan var för köp av möbler m.m. I kontoutdrag är det klarlagt att det skett en betalning på 5 000 kronor till banktjänstemannen.

Tingsrättens slutsats är att åtalet mot de båda är styrkt. De åtalade har inte kunnat förklara varför de i initiala polisförhör undvikit att redogöra för överföringen av 5000 kr. De har inte heller kunnat förklarat varför överföringen gjordes samma dag som lånebeloppet betalades ut.

Tingsrättens bedömning är att åtalet om givande och tagande av muta är styrkt.

Tingsrätten fäster avgörande vikt vid släktskapet, att överföringen skedde samma dag som tilläggslånet beviljades och att de åtalade i det första polisförhöret saknade någon förklaring till överföringen. De åtalade har lämnat otillräckliga uppgifter om vilka möbler och annan egendom som summan om 5 000 kr avser. Tingsrätten gör därmed bedömningen att överföringen av 5 000 kr var en muta.

Kusinen döms för givande av muta med påföljden villkorlig dom samt 80 dagsböter om 420 kr. Kusinen ska stå för sina egna rättegångskostnader.

Banktjänstemannen döms för tagande av muta med påföljden villkorlig dom samt 80 dagsböter om 410 kr samt åläggs att betala 5 000 kr i förverkat belopp. Banktjänstemannen ska stå för sina egna rättegångskostnader.

Hovrättens bedömning
De två som dömdes i tingsrätten yrkade att hovrätten skulle frikänna dem för brott och i andra hand lindra påföljden samt befrias från kostnaden för den offentliga försvararen.

Hovrätten höll förhandling utan huvudförhandling. Bevisningen var i stort sett densamma som i tingsrätten.

Hovrätten ändrar tingsrättens beslut i påföljdsdelen till 50 dagsböter för var och en. Banktjänstemannen dömdes att betala 50 dagsböter om 410 kr för tagande av muta, kusinen dömdes till att betala 50 dagsböter om 420 kr. Hovrätten ändrade inte tingsrättens bedömning gällande förverkan och kostnader för offentliga försvarare. Staten står för kostnader för ombud i hovrätten.

AVFALL & ÅTERVINNING

HOVRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

DUBAIFALLET

Svea hovrätt, dom 2025-06-27 i mål B 2729-23, och Nacka tingsrätt, dom 2023-01-31 i mål nr B 6655-19

En administrativ chef vid ett internationellt återvinningsföretag tog emot förmåner av underleverantörer, bland annat en resa till Dubai med sin familj.

Tingsrättens bedömning

En administrativ chef vid ett återvinningsföretag tog emot förmåner av en företrädare för två underleverantörsföretag till återvinningsföretaget. Förmånerna bestod av arbeten på den administrativa chefens fastighet till ett värde om cirka 1,5 miljoner kronor, en resa till Dubai för chefen och dennes familj till ett värde om cirka 22 000 kronor samt kontanta överföringar om sammanlagt cirka 500 000 kronor. I gengäld mottog företrädaren för underleverantörerna betalningar för samma uppdrag två gånger samt överdebiteringar avseende arbeten utförda för återvinningsföretaget.

Vad avsåg resan till Dubai och överföringarna hjälpte en företrädare för ett annat bolag, som bistod företrädaren för underleverantörsföretagen i dennes verksamhet, till genom att på instruktion av företrädaren genomföra överföringarna och betala fakturan för resan. Den administrativa chefen tog även vid senare tillfälle emot kontanta betalningar om minst 350 000 kronor från en anställd och företrädare vid ett slutkundsbolag till återvinningsföretaget. Detta i utbyte mot att slutkundsbolaget fått sina fakturor utblankade.

Den administrativa chefen åtalades för grovt tagande av muta och grov trolöshet mot huvudman. Företrädaren för underleverantörsföretagen åtalades för grovt givande av muta, medhjälp till grov trolöshet mot huvudman och annan brottslighet. Företrädaren för det bolag som bistod företrädaren för underleverantörsföretagen åtalades för grovt givande av muta samt annan brottslighet. Företrädaren för bolaget som var slutkund till återvinningsföretaget och den anställda vid samma bolag åtalades för grovt givande av muta och medhjälp till grov trolöshet mot huvudman. Företrädaren för detta bolag åtalades även för annan brottslighet.

I fråga om otillbörlighet, konstaterade tingsrätten att de förmåner den administrativa chefen för återvinningsföretaget mottagit var otillbörliga eftersom de haft förutsättningar att påverka utförandet av vissa uppgifter eller kunnat uppfattas som en belöning för hur uppgifterna utförts. Tingsrätten menade även att förmånerna i detta fall varit helt pliktstridiga då de mottagits inom ramen för företrädaren för återvinningsföretagets trolöshetbrott.

Tingsrätten konstaterade att det förelåg ett tjänstesamband mellan den administrativa chefen vid återvinningsföretaget och företrädaren för underleverantörsföretagen samt mellan den administrativa chefen för återvinningsföretaget och företrädaren för slutkundsbolaget till återvinningsföretaget och den anställda vid samma bolag. Däremot menade tingsrätten att en sådant samband saknades vad avsåg den bolagsföreträdare som bistått företrädaren för underleverantörsföretagen och att förutsättningarna för att döma denne för mutbrott därmed inte var uppfyllda.

Tingsrätten bedömde dock att företrädaren genom sitt agerande främjat företrädaren för underleverantörsföretagens brottslighet och att det därför förelåg förutsättningar att döma denne för medhjälp.

Sammantaget fann tingsrätten åtalen på det stora hela styrkta. Brotten bedömdes som grova med hänsyn till att de omfattat betydande belopp samt ingått i ett avancerat brottsligt upplägg som präglats av planering och systematik.

Fortsättning på nästa sida

Den administrativa chefen dömdes för grovt tagande av muta i två fall samt annan brottslighet till fängelse i fem år.

Företrädaren för underleverantörerna till återvinningsföretaget dömdes för grovt givande av muta i tre fall samt annan brottslighet till fängelse i sex år. Denne meddelades även näringsförbud i tio år.

Företrädaren för det bolag som bistått företrädaren för underleverantörerna och främjat dennes brottslighet dömdes för medhjälp till grovt givande av muta i ett fall och annan brottslighet till fängelse i tre år. Denne meddelades även näringsförbud i fem år.

Företrädaren för slutkundsbolaget dömdes för grovt givande av muta och annan brottslighet till fängelse i ett år och sex månader. Denne meddelades även näringsförbud i tre år. Den anställda vid samma bolag dömdes för grovt givande av muta, samt annan brottslighet, till fängelse i två år och sex månader.

Slutkundsbolaget ålades även att betala företagsbot på 1,5 miljoner kronor.

Hovrättens bedömning

En administrativ chef för ett internationellt återvinningsbolag dömdes för att ha mottagit mutor från sex personer och ett bolag som samtliga var underleverantörer till återvinningsbolaget. Bolagen ska ha dubbelfakturerat för tjänster eller betalat mutor för att undvika att få fakturor.

Upplägget var sådant att den administrativa chefen fick betalt direkt från bolag eller personer som återvinningsbolaget skulle ha fått betalt för. Som betalning för upplägget har mutor betalats till den administrativa chefen. Skadan återvinningsbolaget ska ha utsatts för har handlat om 1 397 fakturor till ett värde av 7,5 miljoner kr.

Samtliga åtalade nekar till brott i hovrätten. Brottsupplägget framkom när Skattemyndigheten gjorde en revision av ett bolag och fann att betalning hade gått till ett bygge i den administrativa chefens bostad. Därefter upptäcktes en rad oegentligheter och återvinningsföretaget utredde därefter ärendet internt. Tillsammans med utredningen från återvinningsbolaget ingick bevis från chattar, förhör och dokument i åtalet.

Hovrätten fann det bevisat att grovt mutbrott har skett i två skilda ärenden kopplade till den administrativa chefen. Den administrativa chefen, tillsammans med ytterligare en åtalad, frikänns dock från brott i samband med att återvinningsbolaget skulle ha överdebiterats. Hovrätten anser det inte vara bevisat att det kan ha funnits ett muntligt avtal om lägre pris.

Den administrativa chefen döms för grovt tagande av muta i båda fallen. Hen döms till fängelse i 4 år och 3 månader, jämfört med 5 år enligt tingsrättens dom. Den administrativa chefen döms också till att betala skadestånd på 1,3 miljoner kr jämfört med de 2,6 miljoner tingsrätten tilldömde. Skadeståndet ska betalas solidariskt med en av de som stod som ansvarig för ett av underleverantörsbolagen. Hen ska också solidariskt med två andra stå för utredningskostnader återvinningsbolaget haft samt dess kostnader för ombud. Dessutom beslutade hovrätten om en kvarstad på dennes egendom på 7,7 miljoner för att täcka det skadeståndskrav bolaget krävde.

Hovrätten fann tre personer, kopplade till bolag som antingen var underleverantör eller ingick i bolag som användes för att betala mutor, skyldiga till givande av muta. Mutbrott begicks mellan 2014 och 2017. En som ansågs vara upphovsperson i mutbrottet dömdes till påföljden 5 år och 5 månaders fängelsestraff jämfört med 6 år fängelse som tingsrätten tilldömde.

I det andra åtalet finner hovrätten två personer kopplade till en stor underleverantör skyldiga till mutbrott mellan 2017 och 2019. Den administrativa chefen har mottagit i vart fall en miljon kr från underleverantören för att ta bort rader i fakturaprogrammet från 146 kunder (utblankning). Den ena döms till i 1 år och 5 månader i fängelse och den anställde i samma bolag till fängelse i 2 år och 5 månader.

Det internationella återvinningsbolaget tilldöms 965 000 kr för utredningskostnader och höjde därmed ersättningsnivån. Däremot sänktes skadeståndet till 1,3 miljoner kronor från 2,6 miljoner kr som tingsrätten tilldömde återvinningsbolaget.

Företagsboten för underleverantören fastställs av hovrätten till 1 490 000 kr.

Med hänsyn till målets ålder och att det förekommit inaktivitet hos hovrätten kan det ha inneburit en kränkning av de tilltalades rätt till rättegång i skälig tid. Hovrätten ger samtliga som dömts en strafflindring på en månads fängelse.

BYGG & ANLÄGGNING

HOVRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

VILLKORLIG DOM

DAGSBÖTER

LAGA KRAFT

FASTIGHETSSKÖTARFALLET

Hovrätten för Västra Sverige, dom 2025-03-05 i mål B 3770-24, och Göteborgs tingsrätt, dom 2024-04-24 i mål B 6252-23

Ägaren av ett bygg- och fastighetsbolag gav 650 000 kr i otillbörliga förmåner till en fastighetsansvarig. Båda parter döms för givande respektive tagande av muta.

Tingsrättens bedömning
En ägare till bygg- och fastighetsbolag har lämnat otillbörliga förmåner till en fastighetsansvarig på ett privatägt börsnoterat bolag. Den fastighetsansvarige hade ingen attesträtt i bolaget, men lämnade förslag till företagets linjechefer på entreprenörer som kunde utföra arbeten. De båda känner varandra privat sedan 2008.

De otillbörliga förmånerna som överförts uppgår till ett sammanlagt värde av 650 000 har betalats ut under 2018 och 2019 i syfte att hjälpa entreprenören att få löpande uppdrag.

Vissa av betalningarna har gått via den fastighetsansvariges fru till den fastighetsansvarige. Brotten är grova med hänsyn till att de utövats systematiskt och sammanlagt avsett betydande värde. Gärningarna har begåtts med uppsåt, menar tingsrätten som dömer såväl fastighetsansvarige och ägaren av byggoch fastighetsbolaget till grovt givande respektive grovt tagande av muta. Påföljden blev villkorlig dom samt samhällstjänst om 240 timmar för båda.

Hovrättens bedömning
Hovrätten instämde med tingsrättens bedömning att den fastighetsansvarige mottagit betalningarna som en otillbörlig förmån för utövningen av sin tjänst. Det framgår av chattkonversationer att det fanns en överenskommelse om betalningar kopplade till entreprenaduppdrag, att belopp angavs för specifika projekt samt att meddelanden skulle raderas.

Ägaren av bygg- och fastighetsbolaget, givaren av mutorna, återkallade sitt överklagande. Tingsrättens dom står därför fast för denne. Men då ägaren av bolaget upprepade gånger uteblivit från sin samhällstjänst kom ett nytt ärende upp först i tingsrätten och sen i hovrätten. Hovrätten 2025-04-10 undanröjde den villkorliga domen och fastighetsägaren döms till 10 månaders fängelse.

Hovrätten dömde den fastighetsansvarige för sju fall av grovt tagande av muta. Med hänsyn till att straffmätningsvärdet understiger ett år saknas det därmed skäl för fängelse. Påföljden blev villkorlig dom och 200 dagsböter om 50 kr.

BYGG & ANLÄGGNING

TINGSRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GROVT TAGANDE AV MUTA

FÄNGELSE

ÖVERKLAGAD

BYGGCHEFSFALLET

Värmlands Tingsrätt, dom 2025-03-26 i mål B 1135-23

En byggchef tog emot otillbörliga förmåner för ett sammanlagt värde av cirka 3,5 miljoner från en entreprenör.

Tingsrättens bedömning

En byggchef åtalades för att ha tagit emot cirka 3,5 miljoner kr i otillbörliga förmåner av en entreprenör. Förmånerna har bestått av ett fritidshus, tillhörande garage och bastu samt renovering av byggchefens bostad. Entreprenören avled innan åtal väcktes. Byggchefen dömdes för grovt tagande av muta.

Ett stort bygg- och anläggningsföretag fick in ett tips från en visselblåsare om att en entreprenör ska ha gett förmåner till en byggchef på bolaget. Efter att utredningen klargjort brister avslutades byggchefens anställning. Därefter lämnade bolaget in en polisanmälan om mutbrott.

Någon gång under 2015 ska byggchefen ha nämnt för entreprenören att hen tänkte bygga ett fritidshus. Enligt byggchefen ska entreprenören då ha erbjudit hen ett visningshus via ett bolag denne ägde. Lite senare samma år ska de två ha kommit överens om att låta entreprenörens företag bygga till en bastu och ett garage. Ett par år senare, 2018-2019, ska de ha kommit överens om att även genomföra en renovering av byggchefens privata bostad.

Dessa tre byggnationer ska ha skett via bolag entreprenören var delägare i. Enligt byggchefen ska betalningarna vid samtliga tre fall ha skett i form av kontanter och ska ha varit i form av svarta pengar. Kontanterna ska byggchefen ha fått genom att sälja saker hen köpt tidigare.

Byggchefen förnekade mutbrott och beskriver att hen har känt entreprenören sedan 1990-talet och angav att de sedan dess har haft en yrkesrelation. Byggchefen erkände också att entreprenören haft kontrakt med de anläggnings- och byggföretag hen arbetat för.

Byggchefen hävdar att en betalning på 398 000 kr aldrig blev av då summan efterskänktes när entreprenören insjuknade och kort därefter avled. Hen hävdar också att denne saknade möjligheter att ge förmåner till entreprenören då alla fakturor attesterades av dennes chef.

Tingsrätten bedömer att byggchefen och entreprenören haft ett tjänstesamband. Som byggchef har hen haft befogenhet att godkänna fakturor på upp till tre miljoner kronor. Därmed har byggchefen haft inflytande över kontrakt mellan bygg- och anläggningsföretaget och entreprenören.

Fritidshuset, bastun och garaget samt renoveringen av bostaden har tillkommit till ett avsevärt lägre pris än avtalat. Dessa ska därför ses som otillbörliga förmåner. Tingsrätten bedömer att de mutbrott byggchefen anklagas för ska anses vara grova brott.

Byggchefen måste ha varit medveten om att denne hade en position i bolaget som skulle göra det otillbörligt att ta emot förmåner från entreprenören. Tingsrätten bedömer därför att det fanns uppsåt i byggchefens handlande. Uppgifter om svartjobb saknar betydelse för bedömningen av att ha tagit emot en förmån.

Byggchefen döms för grovt tagande av muta i tre fall med påföljden fängelse i 2 år och 6 månader.

BYGG & ANLÄGGNING

HOVRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GIVANDE OCH TAGANDE AV MUTA

BILLEASINGFALLET

Hovrätten i Skåne och Blekinge, dom 2025-04-16 i mål B 4910-24, och Lunds tingsrätt, dom 2024-10-17 i mål B 6861-23

En platschef på ett byggföretag erbjöds en leasingbil samt ett lån från en underleverantör till byggföretaget.

Tingsrättens bedömning
En platschef på ett större byggföretag har under åren 2019 till 2022 anlitat en underentreprenör inom ramen för fem olika projekt. Under perioden ingick underentreprenören ett fordonsleasingavtal, en bil som sedan plockades ut och nyttjades av platschefen.

Under perioden överfördes även 200 000 kronor till platschefen från ett konto tillhörande underentreprenören. I målet är ostridigt att pengarna i fråga har använts av platschefen till en kontantinsats i samband med ett privat bostadsköp.

Trots att ägaren till underentreprenören hävdar att det rört sig om rena väntjänster anser tingsrätten att platschefen insett sambandet mellan förmånerna och hens roll som platschef på byggföretaget. Därför dömer såväl platschefen som ägaren till underentreprenören till tagande respektive givande av muta vid två tillfällen. Påföljden blir villkorlig dom då ingen av de tilltalade förekommer i belastningsregistret och även om tingsrätten konstaterar tingsrätten att framför allt leasingbilsförmånen har uppgått till ett betydande ekonomiskt värde straffvärdet ligger på fängelsenivå saknas särskild anledning att befara att någon av dem på nytt kommer att göra sig skyldiga till brott, bör påföljden bestämmas till villkorlig dom. Dessutom har platschefen blivit av med sin anställning och underentreprenören har gått i konkurs.

Hovrättens i bedömning
Hovrätten fastställer tingsrättens dom utan några ändringar ärendet gällande mottagande av muta. Platschefen ska ersätta staten för 14 370 kronor för advokatkostnader i hovrätten.
I ärendet om givande av muta ändrar hovrätten beslutet med att förena den villkorliga domen med 50 dagsböter (300 kronor). Hen ska även ersätta staten med 17 884 kronor för advokatkostnader vid hovrätten.

BYGG & ANLÄGGNING

HOVRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

FÄNGELSE

FÖRETAGS-BOT

LAGA KRAFT

MARKARBETSFALLET

Hovrätten för Västra Sverige, dom 2025-04-24 i mål B 4442-24, och Göteborgs tingsrätt, dom 2024-06-03 i målen B 3291-22, B 3296-22, B 10546-22, B 16271-22, B 17680-22 samt mål B 19463-23

En styrelseledamot i ett markanläggningsbolag dömdes för två fall av mutbrott i en rättegång tillsammans med en rad andra brott, bland annat penningtvättsbrott och bokföringsbrott.

Tingsrättens bedömning

Åtalen i denna omfattande rättegång har bland annat bestått i grovt bokföringsbrott, grovt penningtvättsbrott, försvårande av skattekontroll och grovt givande och tagande av muta.

Åtalet som rör grovt tagande av muta handlar om en arbetstagare/platschef hos ett större asfaltsbolag. Hen har enligt åtalet mottagit otillbörliga förmåner om 1 359 000 kronor för utövningen av sin anställning. Det hände mellan den 6 september 2017 och den 12 mars 2020.

En styrelseledamot för ett företag med verksamhet inom markarbete har själv eller tillsammans och i samförstånd med annan, uppsåtligen lämnat otillbörliga förmåner till platschefen i asfaltsbolaget för utövningen av hans anställning med 1 359 000 kronor. Platschefen på asfaltsbolaget har upphandlat arbeten av markarbetsföretaget. Brottsligheten är att bedöma som grov eftersom det avsett betydande värde och ingått i en brottslighet som utövats systematiskt och i större omfattning, menar åklagaren.

Platschefen döms för grovt tagande av muta och får fängelse i 1 år och 2 månader.

Styrelseledamoten står även åtalad för att själv eller tillsammans och i samförstånd med annan, uppsåtligen lämnat otillbörliga förmåner till en annan person som arbetat som konsult/platschef för ett statligt infrastrukturbolag som anlitat markarbetsbolaget. Totalt har styrelseledamoten lämnat otillbörliga förmåner till konsulten/platschefen om totalt 635 000 kronor.

Styrelseledamoten dömdes för en rad brott, bland annat grovt givande av muta, och fick fängelse i 3 år och 6 månader. Dessutom meddelas näringsförbud i 6 år.

Konsultens aktiebolag åläggs att betala en företagsbot om 1 miljon kronor.

Hovrättens bedömning

Två av de tre som dömts av tingsrätten för grovt mutbrott överklagade domen i sin helhet. En av de som dömts för Styrelseledamoten för markanläggningsbolaget förnekade brott och hävdade att det inte var mutor. Den anställde platschefen på asfaltbolaget bestred också ansvar för brott.

Hovrätten fann det ställt utom rimligt tvivel att styrelseledamoten för bolaget, vid 18 tillfällen, själv eller i samförstånd med annan, lämnat förmåner värda mer än 1 miljon kr till den anställde platschefen vid ett stort asfaltbolag.

Under perioden september 2017 till mars 2020 har hen tagit emot förmånerna, dels på sitt konto, dels som delbetalning av en bil, samtidigt som hen var platschef på asfaltbolaget. Som anställd och platschef har denne upphandlat arbeten av det åtalade bolaget.

Fortsättning på nästa sida

Hovrätten anser det vara styrkt att förmånerna var betalningar för platschefens position i bolaget. Båda parter handlade med uppsåt. Styrelseledamoten dömdes för ett fall av givande av muta och platschefen för ett fall av tagande av muta. Brotten bedömdes som grova.

Hovrätten skärper påföljden för platschefen grovt tagande av muta, till fängelsestraff i 2 år. Tingsrättens dom om beslag på 1,2 miljoner kr kvarstår. Platschefen ska också ersätta staten för advokatkostnader i hovrätten.

Hovrätten skärper även fängelsestraffet för styrelseledamoten till fängelse i 4 år 6 månader samt reseförbud fram till dess att straff verkställs. Styrelseledamoten åläggs näringsförbud i 6 år, vilket är samma påföljd som i tingsrättens dom. Tingsrättens beslut om beslag kvarstår. Staten ska stå för advokatkostnaderna. Hovrätten fastställer även företagsboten om 500 000 kr för markanläggningsbolaget.

BYGG & ANLÄGGNING

HOVRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

FLYKTINGHUSFALLET

Hovrätten för Nedre Norrland, dom 2025-11-07 i mål B 1188-22, och Östersunds tingsrätt, dom 2022-06-23 i mål B 3223-19

Vd:n och vice vd:n för ett kommunägt bostadsbolag och en ägare av ett byggbolag döms för grovt mutbrott i samband med byggen av bland annat hus för att ta emot flyktingar i kommunen.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten dömer en byggföretagare samt vd:n och vice vd:n i ett kommunalägt bostadsbolag för grovt givande respektive tagande av muta.

En byggföretagare förde via ett byggentreprenadföretag, byggföretag A, under åren 2014-2018 över medel till vd:n (5,5 miljoner kronor) och vice vd:n (4,7 miljoner kronor) i ett kommunalägt bostadsbolag. Betalningarna skedde via fakturor som de ställde till byggföretag A från sina respektive bolag. Totalt rörde det sig om fyra bolag, varav två tillhörde vd:n och två vice vd:n. Byggföretag A var under dessa år leverantör för det kommunalägda bostadsbolaget i flera projekt. Åklagarna menade att betalningen av fakturorna utgjorde otillbörliga förmåner till vd:n och vice vd:n för utövningen av deras respektive anställningar och uppdrag.

Vd:n och vice vd:n nekade till brott och anförde att ersättningarna inte rörde sig om förmåner utan hade utgjort konsultarvoden till deras respektive bolag för konsulttjänster de utfört samt att det varit fråga om ett ömsesidigt förpliktande avtal. Tingsrätten konstaterade härvid att oförklarligt höga konsultarvoden är ett exempel på förtäckta förmåner samt att ersättning på grund av ömsesidigt förpliktande avtal, eller förväntning om viss motprestation, inte utesluter att en ersättning kan betraktas som en otillbörlig förmån. Därtill stod, enligt tingsrätten, de arbetsinsatser som redogjorts för inte i proportion till de värden som betalades ut. Sammantaget bedömde tingsrätten att ersättningarna hade ett värde för vd:n och vice vd:n och att de därför skulle betraktas som förmåner.

I fråga om förmånerna skulle ses som otillbörliga konstaterade tingsrätten att förmånerna inte var av obetydligt värde. Domstolen betonade dock att även om förmånerna varit av helt obetydligt värde, var kraven på otillbörlighet uppfyllda redan genom vd:n och vice vd:ns respektive anställningar. Tingsrätten framhöll vidare att en omständighet som brukar tillmätas betydelse vid prövningen av om en förmån är otillbörlig är också om förmånen getts och mottagits i ett öppet – transparent – förfarande. Varken det kommunala bostadsbolaget eller kommuninvånarna hade haft kännedom om att vd:n som bisyssla arbetat med konsultföretagsledning i byggföretag A. Det kommunala bostadsbolagets styrelse godkände vd:ns bisysslor (det vill säga vd:ns egna bolag) endast under förutsättning att det inte fanns aktivitet i dessa. Faktureringarna avseende konsultarvode ansågs därför ha gjorts i hemlighet. Sammanfattningsvis menade tingsrätten att vd:n och vice vd:ns ageranden låg långt utanför gränsen för vad som kan anses godtagbart och förmånerna bedömdes därför vara uppenbart otillbörliga och som del av en övergripande brottsplan.

Fortsättning på nästa sida

Vad avsåg tjänstesamband hade byggföretag A och det kommunalägda bostadsbolaget under åren 2014–2018 haft ett affärsförhållande. Enligt tingsrätten hade vd:n och vice vd:ns respektive chefsbefattningar inneburit att de haft ett övergripande ansvar över bolagets tjänstemän och frågor rörande verksamheten. Mot bakgrund av utredningen stod det klart att vd:n och vice vd:n både haft möjlighet att påverka, och i vissa fall även påverkat, beslutsprocesser i de projekt byggföretag A varit leverantör för. Därmed ansågs det ha förelegat ett tjänstesamband mellan förmånerna från byggföretag A och vd:n och vice vd:ns respektive tjänsteutövning.

Kostnadsfri renovering av vice vd:ns sons lägenhet

Ett byggföretag, byggföretag B, utförde 2016 en lägenhetsrenovering hos sonen till vice vd:n i det kommunalägda bostadsbolaget. Kostnaderna för renoveringen, som uppgick till cirka 180 000 kronor, lät arbetschefen för byggföretaget B sin arbetsgivare betala via internfakturering.

Tingsrätten konstaterade att det kommunalägda bostadsbolaget och byggföretag B haft en affärsrelation. Arbetschefen och vice vd:n var inblandade i olika projekt tillsammans och det förelåg därför ett tjänstesamband. Vice vd:n ansågs därför ha fått förmånen inom ramen för sin anställning vid bostadsbolaget. Mot bakgrund av vice vd:ns ledande befattning i det kommunalägda bostadsbolaget och förmånens höga värde betraktades förmånen som otillbörlig.

Byggföretagaren i byggföretag A dömdes för grovt givande av muta vid två tillfällen samt annan brottslighet till fängelse i tre år. Vd:n dömdes för grovt tagande av muta samt annan brottslighet till fängelse i två år och sex månader. Vice vd:n dömdes för grovt tagande av muta vid två tillfällen samt annan brottslighet till fängelse i två år och åtta månader. Tingsrätten beslutade även värdet av förmånerna som förverkat utbyte av brott. Vidare ålades byggföretagaren, vd:n och vice vd:n näringsförbud; fem år för byggföretagaren respektive tre år vardera för vd:n och vice vd:n.

Arbetschefen i byggföretag B dömdes för grovt givande av muta samt annan brottslighet till villkorlig dom och 180 dagsböter.

Tingsrätten ålade även byggföretag A företagsbot om tre miljoner kronor samt övriga fyra bolag tillhörande vd:n och vice vd:n 500 000 kronor vardera.

Hovrättens bedömning

Samtliga personer som dömdes i tingsrätten samt de bolag som tilldömdes böter och förverkan av vinst yrkade på frikännande i hovrätten. Åklagaren motsatte sig frikännande i de sju åtalspunkterna. Av dessa berörde fyra mutbrott.

Försvaret för vd:n i det kommunala bolaget ifrågasatte åklagarens utredning och hävdade att den brutit mot objektivitetsplikten. Hovrätten fann att åklagarens utredning bedrivits på ett korrekt sätt.

Förutom att förhör från tingsrätten spelades upp presenterade de tilltalade och åklagaren ny skriftlig bevisning i hovrätten. Dessutom hördes en ekorevisor som hade genomfört en utredning om de komplexa transaktionerna i de olika bolagen.

Hovrätten konstaterar att vd:ns bolag fakturerat byggföretaget sammanlagt 5 545 000 kr vid 31 tillfällen under tiden denne var chef för det kommunala byggbolaget. Vice vd:ns bolag fakturerade byggföretaget sammanlagt 4 745 000 kr under 24 tillfällen samtidigt som hen var anställd på det kommunala byggbolaget.

Hovrätten bedömer att det är styrkt att konsultarvodena utgjort förmåner kopplade till vd:n och vice vd:ns tjänsteutövning. Både vd:n och vice vd döms för grovt tagande av muta. Hovrätten sänker straffet för de båda och ogillar domen om näringsförbud. Hovrätten avslår även åklagarens yrkande om näringsförbud för de två cheferna på det kommunala byggföretaget.

Fortsättning på nästa sida

Byggföretagaren i bolag A, företaget som åtalades för mutbrott gällande byggandet av bland annat flyktingbostäder, döms av hovrätten för grovt givande av muta. Straffvärdet för brottet anger hovrätten till 3 år och 4 månaders fängelse. Men med anledning av den långa handläggningstiden – 6 år – samt det näringsförbud på fem år som tilldömts, beslutade hovrätten reducera fängelsetiden. Fängelsestraffets längd bestämdes till 2 år och 6 månader vilket är 10 månader lägre än det straff tingsrätten tilldömt.

Vd:n för det kommunala bolaget döms av hovrätten till fängelse i 1 år och 8 månader och sänker därmed straffet med 4 månader. Orsaken till att straffet sänks är långsam handläggning och att vd:ns yrkesverksamhet drabbats negativt på grund av brottet.

Hovrätten ändrar vice vd:ns dom till fängelse i 1 år och 8 månader, jämfört med tingsrättens dom på 2 år och 6 månader.

Domen om näringsförbud mot vd:n och vice vd:n ogillas då hovrätten frikänner dem båda för brott i de åtalspunkter näringsförbud yrkats på.

Hovrätten ändrar tingsrättens dom och undanröjer företagsböterna bolagen vd:n och vice vd:n ska ha mottagit mutor i. Hovrätten fastställer däremot företagsboten mot byggföretag A till 3 000 000 kr. Gällande förverkande av vinst från brottslig verksamhet fastställer hovrätten tingsrättens dom. Sammanlagt förverkas 10,5 miljoner från vd:n och vice vd:n.

Till skillnad från tingsrätten anser inte hovrätten att det går att döma varken vice vd:n eller arbetsledaren i byggbolaget B för mutbrott. Vice vd:n för det kommunala bolaget frikänns därför från tagande av muta i form av en renovering av dennes sons bostad. Hovrätten anser att det saknas bevis för att betalningen kan ha uteblivit på grund av ett misstag med en faktura.

Hovrätten frikänner därför också arbetsledaren för byggföretag B och ogillar bolagets skadeståndstalan. Arbetsledaren befrias även från skyldigheten att betala en avgift till brottsofferfonden och att återbetala försvararkostnaderna i tingsrätten till staten.

Hovrätten avslår även yrkandet om företagsbot för det bolag som utförde renoveringen av lägenheten.

BYGG & ANLÄGGNING

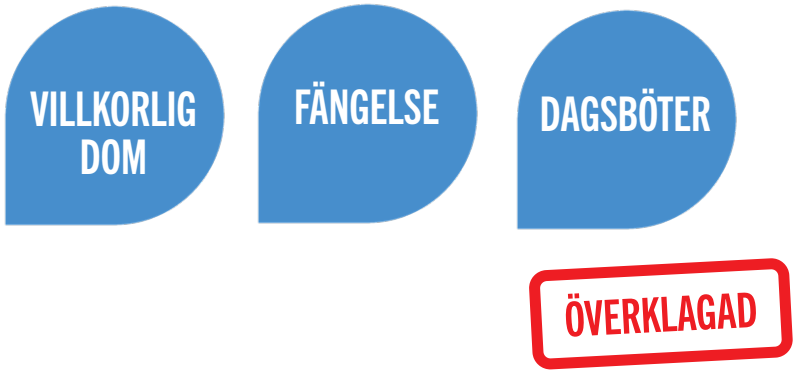
TINGSRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

GIVANDE AV MUTA

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

SPONSRINGSFALLET

Sundsvalls tingsrätt, dom 2025-01-16 mål B 1534-24, hovrätten för Nedre Norrland, 2024-06-11 mål B 1888-23, Sundsvalls tingsrätt, dom 2023-10-26 i mål B 2190-21

En chef för ett kommunalt bolag tog emot förmåner från två företagsägare både i form av sponsring samt i ett fjällprojekt.

Tingsrättens bedömning 2023-10-26
En vd för ett kommunalägt bolag påstods ha tagit emot förmåner av två företagsägare. Förmånerna ska bland annat utgjorts av sponsring av vd:ns barns idrottsutövning och en hyresrätt till barnet. Samtliga förnekade brott.

Tingsrätten konstaterade att de två företagsägarna, genom sina företag, hade haft affärsförbindelser med det kommunalägda bolaget samt att de därigenom haft kontakt med vd:n. Av utredningen framgick också att företagsägarna, genom sina företag, lämnat förmåner till vd:n genom att sponsra dennes barns idrottsutövning med 45 000 respektive 20 000 kronor samt en centralt belägen hyresrätt till samma barn.

Tingsrätten fann att ingen av företagsägarna bedrivit verksamhet med anknytning till den aktuella sporten. Det hade heller inte framkommit några andra affärsmässiga skäl, utöver affärsförhållandet till det kommunala bolaget, till sponsringen. Vidare hade sponsringen inte lämnats i egenskap av privatperson eller personlig vän till vd:n. Tingsrätten gjorde samma bedömning gällande hyresrätten. Tingsrätten fann därför att förmånerna var otillbörliga.

Av utredningen framgick också att en av företagarna lämnat en option till Vd:n att förvärva aktier i ett bolag för en köpeskilling om 50 000 kronor. Det förväntade värdet av tillgångarna i bolaget vid tiden för ett förvärv av aktierna uppgick till i vart fall 3 500 000 kronor. Tingsrätten konstaterade att det rörde sig om ett betydande värde.

Vd:n dömdes för sju fall av tagande av muta, varav ett grovt. Påföljden bestämdes till fängelse i ett år och tio månader. vd:n ålades även näringsförbud i fem år. Den ena företagaren dömdes för tre fall av givande av muta, varav ett grovt. Påföljden bestämdes till fängelse i ett år och sex månader. Företagaren ålades näringsförbud i fem år. Den andra företagaren dömdes till två fall av givande av muta till tre månaders fängelse. Tingsrätten förklarade även de ekonomiska fördelarna som vd:n fått som förverkade.

Hovrättens bedömning
De åtalade överklagade tingsrättens beslut med anledning att två av nämndemännen skulle anses vara jäviga då de båda haft förtroendeställningar i kommunen. Hovrätten beslutade att tingsrättens beslut ska återförvisas på grund av att en av nämndemännen var jäviga. Nämndemannen var ersättare i kommunfullmäktige samtidigt som målet prövades i tingsrätten. Hovrätten fann denne jävig i beslutet då kommunen hade ett intresse av utgången i målet mot den verkställande direktören för kommunens fastighetsbolags. Målet återförvisas till tingsrätten på grund av jäv.

Fortsättning på nästa sida

Tingsrättens bedömning 2025-01-16

En verkställande direktör för ett kommunalt fastighetsbolag åtalades för att ha tagit emot mutor från två företagare. En av de som åtalades för givande av muta var koncernchef för ett bolag som bedriver fastighetsservice och den andre är en god vän, entreprenör och företagare inom fastighetsbranschen. Båda företagarna bedrev affärsverksamheter för miljontals kronor med det kommunala fastighetsbolaget där den direktören hade en förtroendeställning.

Det ena mutåtalet handlade om ett fjällprojekt där vd:n i det kommunala bolaget ska ha fått köpa en option till ett bolag för 50 000 kr trots att värdet av optionen ansågs vara mycket högre. Det andra mutåtalet berör händelser där vd:ns barn ska ha fått ta emot sponsring för en verksamhet vd:ns barn bedrivit samt att företagaren gett ett kontrakt till en hyreslägenhet till vd:ns barn.

Tingsrätten fann att det fanns bevis för att vd:n i det kommunala bolaget tagit emot otillbörliga förmåner i två fall av sponsring för idrottsverksamhet samt erbjudandet av en hyreslägenhet. Däremot frikänns både vd:n och företagaren för mutbrott i två fall av sponsring då tingsrätten inte funnit tillräckligt starka bevis för mutbrott.

I frågan om mutbrott i form av ett fjällprojekt anser tingsrätten att direktören på det kommunala bolaget fått köpa ett bolag för endast 50 000 kronor. Fjällprojekt bedömdes vara värt mer än 2 miljoner kronor.

Tingsrätten dömer vd:n i det kommunala bolaget för grovt tagande av muta samt tagande av muta i normalgraden. Sammantaget bestäms påföljden för vd:n för det kommunala bolaget till fängelse i 1 år och 6 månader, näringsförbud i 3 år samt förverkan på totalt 2 181 000 kronor, varav 45 000 kr för otillbörlig mottagande av en lägenhet och sponsring bör dennes barn. Till skillnad från tingsrättens beslut i oktober 2023, minskade tingsrätten förverkanbeloppet för fjällprojektet från 3 500 000 kronor till 2 136 000 kronor.

Företagaren som erbjudit en option i fjällprojektet döms av tingsrätten för grovt givande av muta. Påföljden bestämdes till fängelse i 1 år och 4 månader samt näringsförbud i 3 år.

Tingsrätten finner att företagaren som sponsrat och erbjudit vd:ns barn en lägenhet, gjort sig skyldig till mutbrott vid fyra tillfällen. Påföljden bestäms till villkorlig dom samt 50 dagsböter, vilket motsvarar 10 000 kronor.

Tingsrättens dom 2025-01-16 har överklagats till hovrätten i Nedre Norrland.

DAGSBÖTER

LAGA KRAFT

KROG- OCH RESEFALLET

Hovrätten i Skåne och Blekinge, dom 2025-04-09 i mål B 4463-24, och Malmö tingsrätt, dom 2024-09-17 i mål B 12566-23

En kommunalt anställd säkerhetssamordnare tog emot en resa från en vän som var anställd vid ett privat säkerhetsbolag som samtidigt hade uppdrag för kommunen.

Tingsrättens bedömning
En kommunalanställd säkerhetssamordnare och en anställd vid ett privat säkerhetsbolag hade tidigare varit kollegor och umgicks privat. Den anställde vid säkerhetsbolaget skickade en inbjudan till en säkerhetsmässa i London. Värdet på resan inklusive flygbiljetter, taxi, logi och kost uppgick till cirka 7 790 kronor.

Den kommunalanställde säkerhetssamordnaren blev även bjuden på ett antal krogbesök som det privata säkerhetsbolaget betalade. Medan en av åtalspunkterna ogillas då rätten inte anser att det gick att bevisa att den kommunalanställde deltog i just dessa måltider, döms den åtalade för tagande av muta vid två tillfällen.

Den kommunalanställde säkerhetssamordnaren är tidigare ostraffad. Hen har till följd av det inträffade förlorat sin anställning. Med beaktande härav bestäms påföljden till 40 dagsböter om 50 kronor.

Skiljaktig mening
En nämndeman invände mot beslutet då resan skulle kunna antas vara en arbetsresa betald av arbetsgivaren och därmed saknades uppsåt att begå brott. Nämndemannen ville också fria från mutbrott i form av restaurangbesök då de två vännerna ofta bjöd varandra på middagar.

Hovrätten i Skåne och Blekinge bedömning
Hovrätten fastställer tingsrättens domslut utan några ändringar. Staten ska stå för advokatkostnader.

DAGSBÖTER

LAGA KRAFT

SOLFILMSFALLET

Linköpings tingsrätt, dom 2025-03-27 i mål B 6466-24

En bilägare döms för mutbrott för att ha erbjudit en bilbesiktningstekniker några hundra kronor.

Bilägaren hade fått nedslag på besiktningen av sin personbil på grund av en solfilm på en sidoruta. Den 5 februari 2024, samma dag som bilen åter skulle besiktigas, skrev bilägaren ett textmeddelande till en bilbesiktningstekniker och erbjöd denne ”några hundra under stolen”. Teknikern svarade att det inte är något de gör och informerade därefter sin chef, som gjorde en polisanmälan.

I tingsrätten uppgav bilägaren att erbjudandet inte syftade till att få bilen godkänd, utan att erbjudandet skulle ses som en vänskapsgest. Direkt efter nekandet från besiktningsteknikern åtgärdade bilägaren felet och tog bilen till besiktningen.

I vittnesförhör uppgav besiktningsteknikern att hen uppfattade erbjudandet som en muta. Tingsrätten fann bilägarens förklaring till erbjudandet om pengar som en efterhandskonstruktion. Det faktum att bilägaren själv åtgärdat felet och besiktigat bilen två timmar senare påverkade inte bedömningen.

Bilägaren dömdes för givande av muta, påföljden blev 60 dagsböter om 50 kr.

DAGSBÖTER

LAGA KRAFT

VINFALLET

Linköpings tingsrätt, dom 2025-10-29 i mål B 4938-25

En person som skulle avlägga förarprov dömdes till mutbrott för att ha lämnat en flaska vin till en trafikinspektör.

I samband med att en person skulle genomföra ett förarprov har en personen lämnat över en flaska vin värd 200–300 kr. Trafikinspektören meddelade att denne inte fick ta emot gåvan. Trots detta lämnades flaskan kvar i en påse efter förarprovet var klart. Trafikinspektören lämnade in en incidentrapport i anknytning till händelsen.

Den mutåtalade hävdade att det inte fanns något uppsåt i gåvan utan att det är en vanlig företeelse i dennes kultur. Hen hävdade sig inte heller känna till de svenska reglerna och ansåg därför att gåvan inte skulle ses som en otillbörlig förmån. Dessutom hävdade denne att flaskan skulle var för att fira ett eventuellt framgångsrikt förarprov.

Tingsrätten anser att okunskap om reglerna inte kan frikänna hen från ansvar. Vinflaskan och påsen har lämnats över till trafikinspektören i samband med att denne var ansvarig för att bedöma provtillfället. Mot bakgrund av att det förekommit en risk för osaklig påverkan ser tingsrätten ingen annan möjlighet än att döma personen för givande av muta.

Då gåvan var av förhållandevis lågt värde bedömer tingsrätten att påföljden ska stanna på måttliga dagsböter. Hen döms till 60 dagsböter om 100 kr, den beslagtagna vinflaskan förverkas.

FÄNGELSE

LAGA KRAFT

BILBESIKTNINGSFALLET

Högsta domstolen, dom 2025-11-13 i mål nr B 8460-24, och Svea hovrätt, dom 2024-10-11 i mål nr B 16043-23, samt Uppsala tingsrätt, dom 2023-12-07 i mål nr B 1786-23

En besiktningstekniker begärde vid upprepade tillfällen mutor för att utfärda besiktningsprotokoll utan att genomföra kontroller.

En besiktningstekniker vid en bilprovning hade under sin anställning vid upprepade tillfällen begärt, godtagit ett löfte om och tagit emot otillbörliga förmåner för utövningen av sin anställning. Det hade skett genom att denne tagit emot pengar från personer för att utfärda besiktningsprotokoll för bilar som inte hade besiktigats.

Totalt åtalades tolv personer utöver besiktningsteknikern. Av dessa åtalades tio personer för givande av muta, en person för givande av muta samt medhjälp till tagande av muta samt en person för medhjälp till tagande av muta.

Tingsrättens bedömning

Besiktningsteknikern dömdes för osant intygande, grovt brott, tagande av muta i 13 fall och tjänstefel. Påföljden blev 200 dagsböter om 280 kronor, totalt 56 000 kronor, och 24 829 kronor i förverkat värde. Av de tio personer som åtalades för givande av muta, dömdes sju personer för detta brott. Den person som åtalades för såväl givande av muta som för medhjälp till tagande av muta dömdes enbart för det sistnämnda i åtta fall. Den person som åtalades för medhjälp till tagande av muta dömdes för detta brott i två fall. Påföljden för de sju personer som döms för mutbrott blev i tre fall 60 dagsböter, i två fall 50 dagsböter och i två fall blev påföljden att tidigare utdömd påföljd även skulle avse den nya brottsligheten. För de två som dömdes för medhjälp till tagande av muta blev påföljden villkorlig dom förenat med 50 dagsböter.

Hovrättens bedömning

Hovrätten prövade tingsrättens dom avseende besiktningsteknikern och ändrade domen till 13 fall av grovt tagande av muta istället för 13 fall av tagande av muta. På grund av det höga straffvärdet och brottslighetens art saknas det utrymme att bestämma påföljden till något annat än fängelse.

Påföljden bestäms till fängelse 1 år och 4 månader.

Högsta domstolens bedömning

Högsta domstolens domskäl rör frågan om mutbrotten skulle rubriceras som brott av normalgraden eller som grova brott.

Den som tar emot, godtar ett löfte om eller begär en otillbörlig förmån för utövningen av anställningen eller uppdraget döms för tagande av muta (normalgraden) till böter eller fängelse i högst två år (se 10 kap. 5 a § första stycket brottsbalken).

Om mutbrott anses som grovt, döms hen enligt 5 c § för grovt tagande av muta till fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Fortsättning på nästa sida

För att bedöma om brottet är grovt ska gärningen:

» innefattat missbruk av eller angrepp på särskilt ansvarsfull ställning,

» avsett betydande värde,

» ingått i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller

» annars varit av särskilt farlig art.

Besiktningsteknikern har i 13 fall tagit emot betalning för att skriva under besiktningsprotokoll trots att bilarna inte varit på plats. Hen har fattat beslut av stor betydelse för trafiksäkerheten och gärningen har upprepats. Att ersättningarna varit förhållandevist låga ändrar inte Högsta domstolens bedömning. Högsta domstolen ser inga skäl till att sätta ned straffet på grund av sen lagföring eller långsam handläggning.

Högsta domstolen dömer besiktningsteknikern för 13 fall av grovt tagande av muta. På grund av det höga straffvärdet bestäms påföljden till fängelse i 1 år och 4 månader. Hovrättens dom fastställs.

OM INSTITUTET MOT MUTOR

Institutet Mot Mutor (IMM) skapar tilltro i samhället genom att motverka korruption och underlätta för samhällets aktörer att göra rätt. IMM är en ideell näringslivsorganisation som har funnits sedan 1923.

Tyngdpunkten i verksamheten ligger på att informera företag, näringslivets organisationer, myndigheter och massmedier om vad korruption är, hur den tar sig uttryck och hur den kan motverkas.

En grundläggande del i IMM:s arbete är att arbeta med självreglering som ett verktyg för att bekämpa korruption i samhället. IMM förvaltar självregleringen Kod mot korruption i näringslivet (Näringslivskoden). Koden fyller ut och förtydligar straffbestämmelserna om mutbrott samt ger stöd i det förebyggande arbetet mot korruption.

IMM:s huvudmän är Stockholms Handelskammare, Svenskt Näringsliv och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Partnerorganisationer till IMM är Svensk Handel, Bankföreningen, Byggföretagen och Lif – de forskande läkemedelsföretagen. IMM har därutöver ett antal stödjande medlemmar.

FRÅGOR OCH BESTÄLLNING AV MATERIAL

För mer information om IMM:s skrifter och material,
besök www.institutetmotmutor.se.

Om du vill veta mer om IMM:s arbete eller är intresserad av
att bli stödjande medlem kan du vända dig till vårt kansli.

INSTITUTET MOT MUTOR

För mer information om IMM:s skrifter och material,
IMM:s kansli finns i Näringslivets Hus.
Kontaktperson: Parul Sharma, generalsekreterare
Adress: Box 27287, 102 53 Stockholm
Tel: 010 - 256 99 80
E-post: info@institutetmotmutor.se
Webb: www.institutetmotmutor.se